

2009

Kettusviesti

Kuolismaan Kettuset

Kuolismaan Kettuset

2009

1.1.2009

Sukuseuran nettilehti

Ilomantsin Kuolismaassa asuneiden Kettusten sukuseuran ilmoituslehti ilmestyy ensimmäisen kerran joulukuussa 2009. Tulevaisuudessa nettilehteen voivat sukuseuran jäsenet lähettää ilmoituksia ja juttuja osoitteeseen kuolismaankettuset@gmail.com. Ossi Kettunen Härnösandista Ruotsista laittoi tähän ensimmäiseen Kettusviestiin tietoja Kettusista 1600-luvulla. Kiitos Ossille!

Kuolismaan Kettusten historiaa

Ensio Kettunen

Ilomantsin asutuksesta löytyy useita asutusaaltoja. Vanhin on kivikautinen asutus. Seuraavana ovat karjalaisperäiset eränkävijä-kaskenpolttajat. Sitten tulivat savolaiset kaskenpolttajat. Savolaiset suvut työntyivät 1600-luvulla Ilomantsin salomaille. Ilomantsin ortodoksiväestö joutui muuttamaan luterilaisten sukujen tieltä uuden rajan taakse. Savolaisten muuton syiksi on mainittu mm. uudelleen asuttaminen ruotsien toimesta, veropakolaisuus, karkuruus, sekä sotaväenosastojen asuttaminen. Tärkein muuton syy oli kuitenkin ankarat katovuodet ja sen seurauksena tulleet kuolemantapaukset Savossa 1600-luvun loppupuolella. Katovuosista mainittakoon vuodet 1686 -1697 ja ankarimpina 1695 - 97. Tuo ajanjakso on ollut Euroopan viimeinen suurin rauhanajan katastrofi. Tuolloin nälkä ja kerjäläislaumojen mukana kulkeneet kulkutaudit surmasivat noin 200 000 ihmistä. Se oli puolet enemmän kuin normaalina aikana. Myös 1892 ja 1902 olivat poikkeuksellisen huonoja satovuosia, mutta tuolloin katoihin pystyttiin varautumaan myös valtiiovallan puolelta paremmin. Kun katovuodet yllättivät, ravinnon riittämisen takaamiseksi piti palata osittain vanhaan keräilytalouteen. Kettusten muuton aikoihin ihmiset olivat pakenemassa jatkuvien sotien aiheuttamaa räsitystä. Keskeisin syy lienee ollut ruotsien sotaväenottotapa, joka kohdistui nimenomaan talonpoikiin. Miehiä piti ottaa tarpeen tullen sotaväkeen. Muuttoaalto 1700-luvulla toi Ilomantsiin asukkaita myös Vienasta ja Aunuksesta. Tulijat olivat veropakolaisia, vanhauskoisia ja sotilaskarkureita.

Miikkulanvaaran Kettusten rakennuksia v. 1907.

Kettuset tulivat Ilomantsiin historiikirjojen mukaan vasta 1600-luvun jälkipuoliskolla. Ensimmäinen Kettunen Ilomantsissa oli pappisukuun kuulunut pastori Samuel Kettunius, joka vastaviihittynä pappina vuonna 1674 otti vastaan pitäjän kappalaisen toimen. Kettusten talonpoikaishaaraan kuuluvat Matts Kettuin, Petter Kettuin ja Pähl Kettuin muuttivat 1680-luvun alkuun mennessä Ilomantsiin. He tulivat Ilomantsiin lähes samaan aikaan ja voisivat näin olla veljeksiä tai serkkuja, joskaan siitä ei ole mitään todisteita.

Veijo Salonheimon tutkimusten mukaan Kuolismaahan v. 1696 muuttanut **Matts Kettuin** karkasi Savosta Rantasalmelta ja tuli Ilomantsiin. **Matti Matinp Kettuin** löytyy karanneiden luettelosta Rantasalmen Voinsalmelta v. 1668. Seuraavaksi hän löytyy Ilomantsin veroluettelosta ensin Koitereen pohjoisrannalta, Larinlahdesta (Lutissa) vuonna 1683 ja Kuoralahdesta (Kivilahti) v. 1685. Matts Kettuin esiintyy veroluettelossa seuraavaksi Kuolismaassa v. 1696 /8656:, 9749:, 9790. Täsmennystä sukutietoihin ei löydy Ilomantsin ev.lut seurakunnan kirkonkirjoista, koska ne paloivat 27.7.1794 seurakunnan neljännen kirkon tulipalossa.

Kettusista löytyy tietoja Käkisalmen läänin tuomiokirjakortistosta: Pähl Kettunen v. 1678 ja seuraavaksi Matts Kettuin v. 1685. Matts lienee kuollut isonvihan aikana. Petter Kettuin on Nuorajärven Kettusten kantaisä, Matts Kettuin on Kuolismaan Kettusten kantaisä ja Pähl Kettuin on Timonvaaran Kettusten kantaisä.

Mativaaran tilan rakennuksia Kuolismaassa v.1907.

Kesäkokous 2009

Pidimme kesäkokouksen Petkeljärven retkeilykeskuksessa lauantaina 11.7.2009 klo 9.00 alkaen. Sää oli kaunis ja lämmin. Kokouksen alussa Miia-Noora Kettunen ja Leena Penttinen musisoivat ja puheenjohtaja Tuula Luomala piti esitelmän. Suvun hyväksi tehdystä työstä palkittiin Ensio Kettunen, nimittämällä hänet suvun toiseksi kunniajäseneksi. Ensimmäiseksi kunniajäseneksi nimettiin Pertti Kettunen kesällä 2007. Kettuvissassa sukuseuran jäsenet kisailivat keskenään Ilomantsin historian tuntemisesta. Pertti Kettunen piti sukhartauden, jonka jälkeen pidimme varsinaisen vuosikokouksen. Kokouksessa valittiin sukuseuran hallituksen puheenjohtajaksi seuraavaksi nelivuotiskaudeksi Tuula Luomala. Erovuoroisista jäsenistä jatkoon valittiin Ensio Kettunen (vpj.) ja Ari Korpelainen (hoitaa suvun nettisivuja seuraavan kaksivuotiskauden ajan). Pirkko Hietarinteen jättäessä hallituksen, hänen sijalleen valittiin Eini Kettunen Kuopiosta. Tilintarkastajina jatkoivat Toivo Korpelainen ja Sirpa Kinnarinen. Varatilintarkastajina toimivat Eila Kukkonen ja Taina Koivisto. Kokouksen jälkeen nautimme karjalaisen pitopöydän antimia. Lopuksi kokoontuimme yhteiskuvaan retkeilykeskuksen pihalle. Osa suvun jäsenistä siirtyi Möhköön katsomaan musiikinäytelmä Sumaa. Seuraavan kokouksen pitopaikkaa mietittäessä, Jaakko Kettunen esitti kokouspaikaksi Vanhaa Valamoä Laatokan Karjalassa. Enemmistö sukuseuran jäsenistä piti kahden päivän sukumatkaa sopivana ja matkaa suunnittelemaan valittiin Jaakko Kettunen. Sukuseuran uusi hallitus piti järjestäytymiskokouksen.

Sukukokouksen osanottajat Petkeljärvellä v. 2009.

Kuolismaan Kettusten sukukirjan toinen osa

Kesäkokouksessa sovimme, että Kuolismaan Kettusten kirjan toisen osan valmistamisesta vastaa Ensio Kettunen. Sukukirjaan kootaan sukuluetteloiden lisäksi myös sota-ajan jälkeisen sukupolven tekemiä kertomuksia heidän sukujensa vaiheista.

Syksyn aikana sukukirja sai muotonsa ja se valmistui joulukuun alussa. Sukukirjaa on tilattavissa seuraavasta osoitteesta: kuolismaankettuset@gmail.com. Sukukirjan hinta on 35 € ja hintaan lisätään postituskulut, jos kirja toimitetaan postin kautta.

KETTUSET SAVOSSA VUOSINA 1561 - 1690

Ossi Kettunen, Härnösand (Veijo Salonheimon tutk.)

Savon maantarkastuskirja 1561:

Antti Juva Hietajärvi	anekki 800
Pekka ” -”-	-”-
Olli Juva Järvenpää	anekki 918
Antti Antinpoika Juva Taipale	anekki 928
Olli Vieremä Vieremä	anekki 1751
Paavo -”- -”-	-”-

Hopeaveroluettelo 1571:

s. 57	Pekka Juva Hietajärvi
s. 57	Antti Juva Hietajärvi
s. 63	Olli Juva Järvenpää
s. 64	Her Anders Juva Taipale (Kettunius!)
s. 139	Mauno Heinävesi Karhilantaipale
s. 152	Olli Vieremä
s. 152	Paavo Vieremä

Autioluetteloista, mahdollisia karkureita

Antti Antinp Varkaus 1581 - 6537:33v
 Kettunen Antti Juva Mäkiöinen 1581 - 6534:14v
 Kettunen Antti Sääminki Iitlahti lois 1577 /6503.34
 Kettunen Heikki Rantasalmi Lautakotalahti 1597 /6662:22
 Kettunen Lauri Juva Mäkiöinen 1581 /6534:14v
 Kettunen Matti Kuhmo Lammasjärvi 1614 /483Fl:24
 Kettunen Matti Sääminki Iitlahti seppä 1577 /6503:33v
 Kettunen Matti Visulahti Norola 1576 /6496:2v
 Kettunen Mauno Joroinen Keriharju 1601 /6685:19v
 Kettunen Mauno Rantasalmi 1601 /6685:14
 Kettunen Olli Kuopio Savilahti 1601 /6685:11v
 Kettunen Olli Rantasalmi Lautakotalahti 1597 /6662:22v
 Kettunen Paavo Rantasalmi Lautakotalahti 1597 /6662:22v
 Kettunen Pekka Juhonp Anttola Pitkälähti 1598 /6666:5
 Kettunen Pekka Kangaslampi Harjuranta 1597 /6662:21
 Kettunen Pekka Ollinp Rantasalmi Lautakotalahti 1597 /6662:22v

Kettunen Pekka Paavonp Rantasalmi Voinsalmi 1581 /6537:34v
 Kettunen Pekka Pekanp Rantasalmi Osikonmäki 1597 /6662:21v
 Kettunen Pekka Pekanp Rantasalmi Voinsalmi 1581 /6537:34v
 Kettunen Tuomas Kuhmo Lammasjärvi 1614 /483Fl:24

Savosta 1620-1690 karanneita

- Antti Kuopio 1640 Kaavi Kalaniemi 1645-51 /*rulla 1642:12: 34v, 9666:250-1*
- Heikki Paavonp Leppävirta Saijanlahti 1627 Kesälahti Villala 1638-41 /*F Kam. 109, 417: 158v, 9646:41*
- Juho Juva 1633 /*475:431*
- Lauri Paavonp Kuopio 1627-40 Inkeri tai Käkisalmen lääni, Inkere Lankila /*417:159, rulla 1642:12:35v, 9658:812*
- Matti Paavonp Rantasalmi 1630 Hammaslahti 1631-49 /*rekr.r 609d-e, 6125a:119*
- Mauno Maunonp Rantasalmi 1631 /*455:470v*
- Mauno Ollinp Rantasalmi 1631 /*455:470v*
- Mauno Paavonp Rantasalmi 1637 /*8553:612v*
- Nuutti Erkinp Mäntyharju Toivola 1630 Häme /*rekr.r 609d-e*
- Olli Laurinp Rantasalmi Heinävesi 1633-5 Voinsalmi 1636 /*6889:726g, 6895:357v*
- Olli Leppävirta Kotalahti 1628 Liperi Roukalahti 1648-51 /*oo 2:750, 9676:319*
- Olli Paavonp Iisalmi (Vieremä!) 1635 Säyneinen 1637-40 /*6889:726, 1637:238*
- Paavo Nilsii 1627 Rautavaara Ylikeyrity 1637-51 /*417:158v, 1637:258*
- Pekka Antinp Juva Koikkala 1636 Kuhmo Korpisalmi 1654 /*6895: 365bv, 9138:246v*
- Pekka Kuopio Hirvilahti 1635 Säyneinen Siikajärvi 1642 /*6889:726a, 9654:103*
- Pekka Rantasalmi 1629-35 /*438:527*
- Yrjö Leppävirta Saijanlahti 1628 Venäjä /*F Kam 109*
- Antti Kuopio 1685 Liperi 1685 Kaavi Kortteinen 1690 /*oo6:192/1686, 9766:1198*
- Heikki Tahvonp Rantasalmi Repomäki pako 1668 Värtsilä 1681 karkoitus, Impilahti /*8663:910, 9739:558:*
- . Lauri Matinp Juva Hietajärvi pako 1669 /*Reduktiokoll Erik Jesperinp p.170*

- **Matti Matinp Rantasalmi Voinsalmi 1668 Ilomantsi Kuoralahdi 1685 Kuolismaa 1696 /8656:, 9749:, 9790:**
Kuolismaan Kettusten kantaisä!

- Mauno Rantasalmi Repomäki 1656 /*8622: 1421v*
- Olli Antinp Vieremä 1677 Kontiolahti Lehmo 1681-96 /*Br:, 9739:605*
- Pekka Heinävesi Koivumäki 1656 Kitee Kiteenlahti 1673-85 /*8622:1421v, gg 1:142*
- Pertti Kerimäki Ruokojärvi 1695 Rantasalmi Parkunmäki /*oo8:94/1695*
- Tuomas Paavonp Mäntyharju Saviniemi 1674 /*8671:*

Antti Kettusen sukua

- Kettunen Antti Kaavi 1645-51 Kuopio 1640 /*rulla 1642:12:34 v, 9666:250-1*
- Heikki Paavonp Kesälahti Villala 1638-41 Juankoski Vehkasaari 1627 /*417:158v, 9646: 41, 9652:*
  - Martti Ollinp Säyneinen 1648-51 /*9676:97*
  - Matti Paavonp Hammaslahti 1631-48 Rantasalmi 1630 /*rekr.r 609d-e, 6125a:119*
  - Mauno Pielisensuu 1641-2 Rantasalmi 1637 /*8553 :612v, 9652:103v, 9654:82v*
  - Olli Liperi Roukalahti 1648-51 Leppävirta Kotalahti 1628 /*oo 2:750, 9676:93*
  - Olli Paavonp Säyneinen 1637-40 Iki 1645-6 Iisalmi 1635 /*6889:726, 1637:238:, 9666: 251*
  - Paavo Rautavaara Ylikeyrity 1637-51 Nilsii 1627 /*417:158v, 1637:258*
  - Paavo Säyneinen Siikajärvi 1642 /*9654:22v*
  - Pekka Säyneinen Siikajärvi 1642 Kuopio Hirvilahti 1635 /*6889:726a, 9654:22v*
  - Sippo Rautavaara Tiilikka 1639 Säyneinen 1641-51 /*Rossaml.38:519, 9652:68v*